Ner 248. ROKU 1838 WTOREK 30 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niezieli i swiat uroczystych w drukarni St Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiace złp. 10 miesięcznie złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Wolfganga.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Jutro Radzimir.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne

Dzień godzina	Barometr doO ° R.red. w miarze Paryzkiej	stopnie ciepla podlug Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery.	Zjawiska napowietrzne i rózne uwagi
6	27''4, 924	— 1, 6	1''' 71	Zaden	Pogoda z chmurami	
29 2	3, 585	+ 8, 1	2 14	Wschodni słaby	,,	
10	3, 723	+ 1, 6	2 14	Pólnocny słaby	,,	

Część Urzędowa.

OBWIESZCZENIE.

Prawnie zajęta bryczka kryta i szory będą dnia 2go listopada r. 1838 o godzinie 10 zrana w Sukiennicach M. Krakowa przez publiczną licytacyą sprzedane.

Kraków d. 26 pazdziernika 1838 r.
Dziarkowski Kom. Sąd.

— *Kraków.* —

Kometę *Enckego* spostrzeżono w tutejszém obserwatorium piérwszy raz w dniu 10 b. m. i to jako bardzo słabą mgłą; równie słaby widzianym był dnia 12. Pochmurne nocy w dniach 13 i 14 t. m. nie dozwoliły go widzieć: dopiéro z dniem 15 rozpoczęto regularne obserwacye tego szczególnego ciała niebieskiego. Według tych obserwacyj znajduje się kometa rzeczony dokładnie na tém miejscu które naprzód był wyrachowanem. Lubo w krótce, bo 7 przyszłego miesiąca, przychodzi do punktu przyziemnego czyli do punktu najbliższego ziemi, wszelako zawsze jeszcze jest bardzo słabym. Dopiéro wczora po piérwszy raz zdawało się często dostrzegać jego jądro, czyli punkt najświetniejszy w którym światło jest najbardziéj zgęszczone. Dla znalezienia jego położenia między gwiazdami, porównywany był w dniach 23 25 i 26 z gwiazdami Konstellacyi Kassiopei w których bliskości się znajdował.

Kraków d. 27 października 1838 r.
Weiss.
Dyrek. Obserwat.

Część Polityczna.

— *Warszawa 24 Października.* —

J. K. W. xiąże Maxymilian Leuchtenbergski, syn Eugeniusza Beauharnais, a wnuk cesarzowy Józefiny, w przejeździe swoim z Monachium do Petersburga, przybył dnia wczorajszego z rana do Warszawy i wysiadł w Belwederze. J. K. W. zwiedzał wczoraj cytadellę, Wolę i inne zakłady wojskowe.

— *Paryż 13 Października.* —

Z powodu puszczonéj wieści potwarczéj, jakoby w Tuilleryach znaleziono skarb, powiada *Moniteur parisien*, że pismo donoszące o tém, a które w dzienniku *Europe* z podpisem margr. Giar umieszczone było, prokuratorowi królewskiemu odesłane zostało. Ci, którzy nibyto mają mieć wiadomość o tym skarbie, będą do sądu pociągnięci.

Moniteur parisien opowiada, że niedawno umarła w dep. Wyższéj Garony, kobieta mająca lat 158 wieku, nazwiskiem Marie Priou. Aż do statniéj chwili zachówała zdolności umysłowe, lubo ciało jéj tylko 42 fut. ważyło, Mięso zniknęło w niéj prawie do szczętu, a skóra i muskuły leżały jak gdyby pargamin na kościach.

Według niektórych listów otrzymanych z Algieru pod d. 2 b. m., mówiono tam, że udało się Abd el-Kaderowi podstępem opanować miasto Ain-Naadi.

Okręt parowy *le Sphinx* wysłany dnia 9 października z Stora, przywiózł następujące wiadomości, które przez telegraf tu do Paryża przesłano: »Marszałek Valeé do ministra wojny. *Z Konstantyny* 2 *października.* Dnia 30 kazałem 4 batalionom zająć stanowisko w miejscu gdzie się stykają rzeki Qued-Entsa i Arrouch. Jenerał Gallois urządza tam obóz przeznaczony na zapewnienie związku między drogami idącemi z Stora i Bona do Konstantyny. Ten obóz będzie w odległości 13 godzin od Konstantyny a 6 od Stora. Kabaiłowie nie zrobili najmniejszego oporu; przybyło kilku szeików dla pozyskania burnusów, Arabowie zaś zaopatrują obóz w owies i słomę, zaco z mego polecenia jak najregularniéj są płatni. Po drodza ukończonéj do Kantorse, będzie już można za dni kilka jeździć wozami aż do obozu w Arrouch.» — »*Dnia 4 października.* W Konstantynie ustanowiłem rząd ostatecznie. Naczelnicy otrzymali inwestyturę i wykonali przysięgę wierności dla króla, posłuszeństwa dla głównie dowodzącego.» — *Fort-de-France* (Zatoka Stora), 8 *paźdz.* Dnia wczorajszego zajęło wojsko w posiadanie, starożytne Russicade. Główną kwaterę założono w miejscu panującém nad przystanią, któremu dałem nazwę Fort-de-France.»

— *Dnia* 15 *Października.* —

Infant Don Francisco de Paula, wyjeżdża za kilka dni z rodziną swoją; mówią, że zimę przepędzi w Nizzie, a na wiosnę wróci do Paryża.

Dnia wczorajszego doktor Bosquet, zaszczepił ospę ochronną małemu hrabi Paryża.

Obecne położenie Hiszpanii, spowodowało *Journ. de Paris* do uwag następnjących: — »Tegoroczną kampanię w Hiszpanii, można za ukończoną uważać. Ostatnie zwycięztwa przejmują uniesieniem karlistów. Od Pireneów aż do Ebro, są karliści panami całéj płaszczyzny, a jeżeli się powiedzie im dostać jakie ważne miejsce w swe ręce, np. Bilbao, natenczas może się pociągnąć wojna nietylko na czas nieograniczony, ale zachwianą zostanie sprawa konstytucyjna więcéj niż kiedybądź. Rząd madrycki znajduje się w trudnym do opisania stanie dezorganizacyi i anarchii; jego kredyt upadł do szczętu, finanse są wyczerpane. Otoczony intrygami i pretensyami wzelkiego rodzaju, pozbawiony wątłych swych źródeł skutkiem przeniewierzeń, jest slabszy, chwiejący się i więcéj niedowierzający, jak kiedy. Otóżto jest smutne położenie, albo raczéj okropne zamieszanie, w jakim się Hiszpania znajduje.»

— *Londyn* 12 *Października.* —

Xiąże lukiezki przybył do tutejszéj stolicy dnia wczorajszego w towarzystwie xięcia Kapui, który z małżonką swoją jeździł aż do Tower na jego spotkanie. Domyślają się, że xiąże lukiezki przywiózł xięciu Kapui pozwolenie króla neapolitańskiego brata jego powrócenia do kraju, coby było do-

wodem, że ustały nieporozumienia, zaszłe z powodu zaślubienia przez xięcia Kapui z Miss Penelopą Smith.

— *Dnia* 13 *Października.*

Donoszą z Buenos-Ayres pod dniem 21 lipca: »Z naszą nieszczęśliwą blokedą, ciągle jest tak samo. Francuzi niepuszczają nikogo ani do nas ani od nas, a tutejszy rząd patrzy na to, jak uparte dziecko, które zbyt jest słabém aby się bronić, a tyle zaciętém, że niechce prosić o przebaczenie. Spodzieweć się należy, że wkrótce przybędzie flota posiłkowa francuzka, aby téj sprawie tym lub owym sposobem konieo położyć, a jeśliby Francya przysłała jakiego pośrednika, bezwątpienia chciwie chwyciemy się tego, aby poprawić teraźniejszy stan rzeczy, ponieważ od sześciu miesięcy ani urzędnicy ani wojsko nie jest płatne.«

Wysłany w tych dniach do Petersburga nasz poseł Ullick John de Bourgh margrabia de Claricarde, urodził się dnia 28 grudnia 1802 roku, pojął za żonę w roku 1825 pannę Canning, jedyną córkę zmarłego ministra i jest szwagrem margrabiego de Sligo. Do téj pory był lordem kanclerzem irlandzkiego hrabstwa Galwey. W izbie wyższéj, gdzie zasiada jako baron Somerhill, prawie nigdy niezabierał głosu.

— *Z Newchatel* 11 *Października.* —

Napoleon Ludwik Bonaparte, miał zamiar wyjechać dnia 15 b. m. z Arenenberga, udając się przez Moguncyę, Koblencyę, Kolonję i Wenzel do Niderlandów i Anglii.

ROZMAITOSCI.

Sławny kompozytor Benda był bardzo roztargniony; gdy mu umarła żona siadł do fortepianu, aby boleść serca ukoić czarowniczą władzą muzyki. W tem wpadło mu na myśl, że trzeba krewnym oznajmić o smierci, a że w każdym przypadku zwykł był radzić się żony udał się więc do jéj gabinetu i rzekł, drzwi otwierając: »Jak sądzisz kochane dziecię, nie trzebaż?« Teraz ujrzał martwe ciało swojéj żony. Co za boleśne odczarowanie.

W Berlinie przejeżdża się teraz żebrak który ma lepsze żniwo niż żebracy piechotni. Nieszczęśliwy ten w bitwie utracił obie nogi z udami, ciało jego jest przymocowane do postumenciku, który stucznie posuwa 2ma kijami z jednego domu do drugiego.

Szekspir grał raz w dziele własnem rolę króla i znajdował się blisko loży królowéj Właśnie był wydał rozkazy swoim sługom w tém królowa Elżbieta chcąc przekonać się czy nie zapomni się w roli, umyślnie z loży upuściła chustkę. Szekspir nie zmieniając postawy, rzekł tylko do sługi: »Nim to wykonesz, podnieś pierwéj chustkę naszéj siostry.« To podobało się królowéj i oklaskami wynurzyła zadowolenie.

W Anglii zdarza się często, iż bankrut po naprawieniu swojéj fortuny, spłaca dawne długi wierzycielom. Podobnież postąpił p. Henry w Belfast w Irlandyi, zwrócił on 520,000 zł. zaległości. Wdzięczni wierzyciele wyprawili dla niego ucztę.

Błogosławieni byliby wszyscy tacy bankroci. — Dotąd tylko o tym jednym dowiadujemy się.

Z Bristol do New York liczemy 3500 mil angielskich. Ażeby przestrzeń tę przebyć w dniach 15, trzeba płynąć na dzień 233 mil czyli 10 godzin na godzinę. Podróż tę już rozpoczęto. Okręt parowy *Grand Occidental* odbył ją w 17½ dniach tam a w 15 dniach nazad z powodu pomyślnych wiatrów. Dotąd trzeba było 2 do 3 mies. na odbycie téj podróży.

Nowo budujące się w Anglii koleje żelazne, mają kosztować 600,000,000 franków na przestrzeni 350 mil.

Rząd amerykański kazał sporządzić wykaz produkcyi kopalń złota w Ameryce za

upłynione lat trzynaście. Widziemy z niego że w roku 1834 kopalnie złota mexykańskie, wydały tego kruszczu za 4,450,000 franków, kopalnie Stanów Zjedn. za 282000 dollarów. W ogólności w przeciągu upłynionych lat trzynastu, wydobyto złota w Ameryce za 6,126,309 dollarów, ale od roku 1834 ilość produkcyjna coraz zmniejszać się zaczyna. Mylne więc dotąd było twierdzenie o bogactwach kopalń złota w Ameryce, bo choć rzeczywiście wiele znajduje się kopalń tego kruszczu w południowéj zwłaszcza Ameryce ale wydobywanie jego nader jest kosztownem.

W Saxonii istnieje obecnie 500 kopalń, które dostawiają żelaza dla 19 wielkich pieców, 15 giserni, 19 fryszerek, 3 walcowni, 4 drótarni, dla jednego zakładu narzędzi i machin żelaznych. — Kopalnie te zatrudniają 15,000 ludzi; z tych 1600 pracuje w kopalniach węgla ziemnego. — Kopalnie srebra dostarczają 62,250 grzywień srebra rocznie, ztąd czystego zysku ma skarb 640,000 species talarów.

W Londynie nowego rodzaju pojazd ściąga uwagę publiczną. Jestto kareta 9 stóp szeroka 25 długa. Są w niéj dwa pokoje, kuchenka i wszelkie inne wygody. Pokoję są nader gustowne z łóżkami, kanapami, szafkami i z kominkiem. Ta ruchoma kamieniczka ma 7 okien, osadzoną jest na 4ch mocnych kołach. Pudło tak jest wyniesione, że ani przechodzący, ani konno jadący osób w karecie będących dojrzéć nie mogą. Lubo pojazd ten nie jest żadną nowiną, bo wiele już takich w Anglii widziano, ale tak jest doskonalej zrobiony że przechodzi wszystko cokolwiek dotąd w tym rodzaju wykonano, i cały Londyn na jego oglądanie do Knigdtsbridge się schodzi.

W Stanach Zjednoczonych najwięcéj teraz zajmują się sadzeniem drzew morwowych. Jestto nowa gałęź przemysłu z któréj Amerykanie złote góry sobie obiecują. — W prowincyach Ohio i Pensylwanii, zasadzono także winnice, które najlepiéj się udają, — W Tennessee plantacye herbaty najpiękniejsze zapowiadają rezultata.

Mówią o kolei żelaznéj z Wenecyi do Medyolanu, mającéj przechodzić przez Padwę, Wicencyę i Weronę. Jedynie tylko połączenie Wenecyi z lądem stałym może uchronić ją od nieochybnéj zguby. Jeżeli przyjdzie do skutku i ten jeszcze projekt, ażeby most mający połączyć laguny z lądem stałym, służył zarazem za wodociąg, wówczas Wenecyanie zaopatrzeni zostaną w wodę słodką, na któréj braku wiele dotąd cierpią. Wprawdzie Wenecya przestałaby wówczas być ową poetycką Wenecyą, ale miasta w dzisiejszych czasach poezyą żyć nie mogą.

Kompania żeglugi do Indyj przez morze Czerwone, już zupełnie się utworzyła; ogromną ilość węgla sprowadzono z Angili do Alexandryi przez Suez. Nowa ta droga daleko krótsza i tańsza od drogi około przylądka Dobréj-Nadziai, jest zarazem równie wygodną i bespieczną, jak największe drogi w Europie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 29 do dnia 30 Października.

Turkowska Alex. ob., Trajtler Ign. ob., Gebauer Zof. ob., Zagórski Ant. ob., Kosicki Balt. ob., Michałowski Ant. ob., Strong Tomasz, Kawecka Teres., Koszarski Kazm. ob., Ejzmund Fran. ob., Chodylska Józefa ob., z Polski; — Jastrzębski Józef, Turnau, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Januszewicz ob. do Polski; — Zborowski hr., do Galicyi; — Potocki Stefan hr, do Prus.
